

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/137/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619200962
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8619200962.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. Q., narodeného XX. R. XXXX, I., L. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Námestie SNP 7, IČO: 35 510 722, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, vedenom na bývalom Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4C/18/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. decembra 2023 sp. zn. 11Co/18/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 08. decembra 2022 č. k. 4C/18/2019-164 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok), vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu (III. výrok).

1.1. V súdenom spore sa žalobca podanou žalobou domáhal, aby súd uložil povinnosť žalovanej zaplatiť mu sumu 5.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy vo forme finančného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do súkromného života v súvislosti s porušením práva na ochranu osobných údajov. Súd prvej inštancie po zistení, že je miestne príslušným v prejednávanej veci, keďže spor považoval za spotrebiteľský, mal za preukázané, že pri spracovávaní osobných údajov žalobcu, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej aj „Úrad“). V jeho právoplatnom rozhodnutí je konštatované, že sprostredkovateľ ELSIG, s.r.o. porušil ustanovenie § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 ZOOÚ tým, že „... pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko a.s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo OP, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka, ako aj informácie o predajnom

mieste nepostupoval s náležitou starostlivosťou“. Následne Úrad uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovanej, spoločnosti ELSIG s.r.o. za porušenie povinností súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov pokutu v sume 5.000 eur. Keďže Listina základných práv a slobôd je súčasťou právneho (ústavného) poriadku Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) súd prvej inštancie konštatoval, že aj v predmetnej právnej veci došlo u žalobcu sprístupnením osobných údajov v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, a to neobmedzenému počtu neoprávnených osôb k porušeniu práva na informačné sebaurčenie podľa článku 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia žalobcu. K výške relutárnej náhrady súd prvej inštancie uviedol, že zohľadnil rozsah incidentu, počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobcu (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu a priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.300 eur ako primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa názoru súdu táto suma naplní preventívnu, satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá relutárna náhrada spĺňať. Súčasne priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože v prejednávanej veci bol žalobca úspešný čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 13. decembra 2023 sp. zn. 11Co/18/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok tak, že žalobu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v tejto časti zamietal (I. výrok) a žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

2.1. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania mu predchádzajúceho dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné. Odvolací súd v bodoch 16., 17. rozsudku reagoval na odvolaciu námietku ohľadom miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie a v bode 18. rozsudku sa vysporiadal s odvolacou námietkou o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej. Čo sa týka posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd zobral do úvahy jednotlivé okolnosti prejednávanej veci, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie je neprimeraná vzhľadom k tomu, že dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, nakoľko z odôvodnenia nevyplyva jednoznačne, kedy boli predmetné písomnosti ponechané v príručnom sklade (pravdepodobne takmer tri roky). Rovnako tak sa žalovaná ospravedlnila za predmetné konanie žalobcovi, pričom v danom prípade nemožno hovoriť o nejakej škandalizácii žalobcu, či o opakovanej a zvýšenej intenzite protiprávneho konania, či tým, že by došlo k úmyselnej motivácii k dosiahnutiu zisku alebo diskreditácie osoby. Zároveň je nutné brať do úvahy aj skutočnosť, že v danom prípade ide len o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov, no nebolo v konaní preukázané, že by došlo k takémuto zásahu. Táto skutočnosť bola podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie výšky primeranej finančnej náhrady. Vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na funkciu prevenčno-sankčnú, bolo primerané priznať žalobcovi nárok na finančnú náhradu.

2.2. Na margo stanovenia primeranej výšky finančnej náhrady bolo podľa odvolacieho súdu nutné vychádzať z judikatúry súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k priznaným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré sa zvyčajne priznávajú pozostalým po osobách, ktoré boli usmrtené pri dopravných nehodách, či zo zákonnej právnej úpravy upravujúcej nároky poškodených z trestných činov. Vo vzťahu k takto stanovenej výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa odvolaciemu súdu javila náhrada priznaná súdom prvej inštancie ako neprimerane vysoká. Podľa názoru odvolacieho súdu možno hovoriť o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (4.350 eur; § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z.). Do úvahy treba zobrať aj to, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, čo odôvodňuje ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % z uvedenej úvahy, t. j. 435/2 - cca 220 eur. Taktiež neboli zistené ani napr. škandalizácia žalobcu, opakovanie či zvyšovanie intenzity konania, úmyselné konanie žalovanej (či iné okolnosti majúce význam pre výšku náhrady), čím je dôvodné túto sumu ponížiť o 50

%, t. j. na sumu 110 eur. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Rozsudok súdu prvej inštancie preto vo výroku I. o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 110 eur potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok vo výroku I. zmenil (§ 388 CSP) tak, že v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2.3. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi v celom rozsahu proti žalovanej s poukazom na jeho úspech v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku, plne úspešný, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania. Obdobne rozhodol ústavný súd napr. vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 24/2021, II. ÚS 399/2019, III. ÚS 475/2018, II. ÚS 397/2020. Ďalej citoval § 257 CSP, nakoľko žalovaná mala za to, že pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, by mal súd využiť svoje moderačné právo, keďže priznané trovy konania viac ako 10 - násobne prevyšujú výšku možnej náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v tomto prípade ide o peňažné plnenie, ktoré bude vyplatené výlučne právnomu zástupcovi žalobcu. Preto takúto situáciu, ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku je možné označiť za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd má za to, že dôvody, ktoré uvádza žalovaná vo svojom odvolaní, ktorými navrhuje rozhodnúť o trovách konania v zmysle § 257 CSP sú vo vzťahu k danej veci nepoužiteľné. Z § 257 CSP vyplýva, že výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy tak, ako to vyplýva z Komentára k CSP, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takých prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán. Prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti, a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane, alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Takéto dôvody odvolací súd nezistil. V danom prípade sa podľa odvolacieho súdu nejedná ani o výnimočnosť spočívajúcu v okolnostiach danej veci, ani v okolnostiach týkajúcich sa strán sporu, pričom zbral do úvahy, že kritériá pre nepriznanie náhrady trov konania prichádzajú do úvahy len výnimočne, a má sa to vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania, a nesmie odporovať dobrým mravom. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa aj s ohľadom na to, že výška trov bude určená zo sumy podľa § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalovanej nejedná, a rozhodnutie o trovách konania ani neodporuje dobrým mravom. Preto žalobcovi patrí plná náhrada trov tak prvoinštančného ako aj odvolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku II. o trovách konania podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala § 420 písm. f) CSP majúci za to, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Tvrdila, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou.

3.1. Poukázala na ustálenú judikaturu Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko) s tým, že len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ktorej nebezpečenstvo spočíva v potencionálnom uplatnení ničím (objektívne) nepodloženej úvahy súdu bez akýchkoľvek objektívnych limitov (napr. II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02) a tiež na ustálenú judikaturu Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04, IV. ÚS 296/09, I. ÚS 2/08). Zosumarizovala priebeh doterajšieho konania pred súdmi nižších inštancií s poukazom na tú skutočnosť, že odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku v napadnutej časti o trovách konania s argumentáciou žalovanej, podľa ktorej, aj keď rozhodnutie o výške plnenia závisí finálne od úvahy súdu, musí niest' aj žalobca nejakú zodpovednosť

(aspoň čiastočnú) za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprimeraných (neadekvátnych), či dokonca premrštených nárokov. Zásada úspechu vo veci, resp. jej aplikácia v rozhodovacej činnosti súdov, na ktorej je postavená právna úprava náhrady trov konania CSP, by mala mať aj preventívny účinok, to jest, aby strany zámerne nenadhodnocovali výšku sporu takým spôsobom, aby bola vylúčená možnosť mimosúdnej dohody a následne, aby odmena advokáta bola čo najvyššia (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3923/2011 zo dňa 29. marca 2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. júla 2020 sp. zn. 10Co/21/2020). Žalobcovi bola priznaná suma predstavujúca 2 % sumy uplatnenej žalobou. Odvolací súd mal minimálne uviesť, prečo žalovanou uvedenú odbornú literatúru a súdne rozhodnutia nezohľadnil.

3.2. Dovolateľka tiež poukázala na to, že v odvolaní požiadala odvolací súd, aby v prípade, ak dôjde k záveru, že žalobcovi vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, uplatnil pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, svoje moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznal, resp. tieto aspoň primerane znížil (uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 113/2019 z 06. júna 2019, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3923/2011 zo dňa 29. marca 2012, uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/5/2013 zo dňa 19. marca 2014, ktoré rozhodnutie NS SR prešlo dokonca aj kontrolou ústavnosti, kedy ÚS SR uznesením II. ÚS 739/2014 zo dňa 06. novembra 2014 sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú). Odvolací súd sa s argumentáciou žalovanej ohľadom jej návrhu, aby v prípade, ak dôjde k záveru, že žalobcovi vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, uplatnil pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, svoje moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznal, resp. tieto aspoň primerane znížil, vôbec nevysporiadal, len všeobecne skonštatoval, že nezistil dôvod pre aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd tiež neuviedol, z akého dôvodu nebolo spojených 166 skutkovo identických vecí žalobcov, ktorí podali žalobu na ochranu osobnosti z titulu toho istého bezpečnostného incidentu. Rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania (ohľadom vzniku samotného nároku žalobcu na náhradu trov konania a jeho rozsahu, ako aj naplnenia dôvodov pre uplatnenie moderačného práva podľa § 257 CSP) nemožno akceptovať, pretože tieto vôbec neboli podrobené konfrontácii s argumentami prezentovanými žalovanou k tejto otázke. Rozhodnutie odvolacieho súdu k otázke trov konania je potom v rozpore s právom dovolateľa na prístup k súdu (denegatio iustitiae) v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Povinnosťou súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej stránky (III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Riadne zdôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu (IV. ÚS 14/07, I. ÚS 265/05). Keďže odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s vyššie uvedenou argumentáciou žalovanej, žalovaná má za to, že napadnuté rozhodnutie je v tejto časti arbitrárne a z vyššie uvedených dôvodov aj ako také nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie je tak podľa názoru žalovanej zaťažené významnou procesnou vadou takej intenzity, že celé konanie pôsobí ako nespravodlivé a ktorej existencia napĺňa dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku dovolacím súdom.

3.3. Dovolateľka v tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. januára 2024 sp. zn. 8Cdo/37/2023, ktorý na základe dovolania žalovanej zrušil rozsudok KS Prešov vo výroku o trovách konania v skutkovo a právne identickej veci (na tunajšom súde vedené pod sp. zn. SK-5C/29/2019), a to práve z dôvodu, že sa odvolací súd s touto právne identickou argumentáciou žalovanej nevysporiadal. Obdobne poukázala na uznesenie NS SR zo dňa 24. januára 2024 sp. zn. 8Cdo/36/2023 v skutkovo a právne identickej veci (na tunajšom súde vedené pod sp. zn. SK-1C/19/2019).

3.4. S poukazom na uvedené dôvody dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu vo výroku II. o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby jej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že považuje dovolanie žalovanej za nedôvodné. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 08. 2020 sp. zn. II. ÚS 225/2020. V predmetnej veci je vedené konanie o ochranu osobnosti. V konaniach o ochranu osobnosti je vždy základným konštatovaním zásahu do osobnostných práv, pričom priznanie nemajetkovej ujmy, prípadne jej výška je okolnosťou sprevádzajúcou. Aj pri nepriznaní žiadnej nemajetkovej ujmy za súčasného konštatovania

zásahu do osobnostných práv žalobcu má žalobca nárok na plnú náhradu trov konania (rozdiel je len vo výške trov vychádzajúc z rôzneho výpočtového základu - § 10 ods. 8 advokátskej tarify). Práve z tohto dôvodu je konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou sumou peňažnej náhrady a výškou trov konania bez právneho významu a rovnako je bez právneho významu aj konštatovanie žalovanej o nevyhnutnosti žalobcu nieť „zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu“. Žalovaná zámerné, účelovo a tendenčne podsúva v dovolaní naratív o „platení trov právnomu zástupcovi“, ktorý už „má zarobené“, pričom podľa názoru žalobcu jej musí byť celkom zrejmé, že trovy v súdnom konaní patria strane (účastníkovi konania), ktorá bola v konaní úspešná. Taktiež argumentácia o opakujúcich sa a obsahovo rovnakých právnych úkonoch môže platiť len pre samotnú žalovanú, keďže práve ona je účastníčkou (stranou) vo viacerých súdnych konaniach s identickým skutkovým aj právnym základom a vo všetkých týchto konaniach ju zastupuje ten istý právny zástupca. Proti žalovanej v týchto konaniach stojí vždy iný žalobca. Žalovaná ani v tomto konaní, ani v žiadnom inom konaní s identickým skutkovým a právnym základom neponúkla žalobcovi, ani žiadnej z dotknutých osôb, ani len symbolickú nemajetkovú náhradu. Žalovaná sa jednoducho nechcela dohodnúť na žiadnej sume nemajetkovej náhrady, pretože až do skončenia posledného sporu vyplývajúceho z rovnakého bezpečnostného incidentu namietala nielen neprimeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ale najmä popierala samotný právny základ nároku dotknutých osôb, a preto tvrdošíjny postoj žalovanej, ktorá popierala samotný základ nároku žalobcu napriek už spomínanému mnohonásobnému judikovaniu jeho danosti odvolacími súdmi, priamo vylučuje aplikáciu § 257 CSP. V skutkovo a právne identickej právnej veci nebola žalovaná spokojná s rozhodnutím Okresného súdu Svidník o výške náhrady trov konania, ktorej základ nároku sa odvíjal od rovnakého bezpečnostného incidentu - sp. zn. 6C/29/2018 (KS Prešov 13Co/7/2021), preto podala proti uzneseniu Okresného súdu Svidník z 20. 01. 2022 č. k. 6C/29/2018-616 ústavnú sťažnosť. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24. 05. 2022 č. k. II. ÚS 233/2022-18 ústavnú sťažnosť žalovanej odmietol. V citovanom uznesení Ústavný súd SR argumentoval takto: „...pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásad úspechu. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch“.

4.1. Dovolaním napadnutý výrok o trovách z rozsudku Krajského súdu v Prešove je navyše pomerne podrobne odôvodnený a reaguje na všetky podstatné a relevantné námietky žalovanej. Neexistuje procesné právo strany konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa jej predstáv. Poukazujúc na uvedené považoval dovolanie žalovanej za nedôvodné a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Dovolateľka vo vyjadrení zotrvala na svojej argumentácii a uviedla že, žalobca sa vo svojom vyjadrení k jej dovolaniu nijakým spôsobom nevyjadril k samotným dôvodom dovolania. V súvislosti s jej dovolaním voči výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania poukázala na uznesenie NS SR 8Cdo/16/2023 zo dňa 26. októbra 2023, uznesenie NS SR 1Cdo/119/2023 zo dňa 27. februára 2024 a uznesenie NS SR 4Cdo/158/2023 zo dňa 27. marca 2024, ktoré v inej skutkovo a právne identickej veci konštatovali prípustnosť dovolania žalovanej voči výroku odvolacieho súdu o trovách konania a zrušili rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania, a to z dôvodu, že po preskúmaní veci tieto dospeli k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), ktorú skutočnosť žalovaná vo svojom dovolaní namieta, a preto ho treba považovať za nepreskúmateľné. Zopakovala svoju argumentáciu ohľadom jej návrhu na použitie moderačného oprávnenia vo vzťahu ku trovám konania podľa § 257 CSP. Argumentáciu o možnej mimosúdnej dohode považovala za účelovú. Žalobca aj napriek tomu, že krajský súd priznal Bc. T. a ďalším 42 žalobcom právoplatne ako primeranú peňažnú náhradu sumu 110 eur, naďalej požadoval na žalovanej zaplatať sumu 5.000 eur, a to aj za situácie, že pribúdali ďalšie rozsudky krajského súdu, ktorým tento priznával žalobcom v skutkovo a právne identických veciach sumu 110 eur. Žalovaná bola teda v sporoch s dotknutými osobami nútená pokračovať, keďže súd prvej inštancie aj napriek viacerým existujúcim rozhodnutiam odvolacieho súdu, ktorý žalobcom priznával v drvivej väčšine sumu peňažnej náhrady vo výške 110 eur. V záujme ochrany svojich práv bola nútená napadnúť vec odvolaním, preto by bolo voči nej nespravodlivé, aby musela v

tejto súvislosti nie sú náklady odvolacieho konania. Predmetom dovolania žalovanej je rozhodnutie odvolacieho súdu o samotnom nároku na náhradu trov konania v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, nie samotnej výšky trov konania, ktorých spôsob určenia súdom prvej inštancie bol predmetom ústavnej sťažnosti žalovanej s tým, že v takomto prípade dovolateľka iný prostriedok nápravy podľa zákonnej úpravy CSP k dispozícii nemá.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade žalovaná podaným dovolaním napadla rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania, i keď je obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku, má vo svojej podstate vždy povahu uznesenia. Prípustnosť dovolania proti takémuto rozhodnutiu pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (8Cdo/266/2019, 8Cdo/111/2019, 4Cdo/70/2020, 4Cdo/155/2020, 4Cdo/69/2022, 2Cdo/89/2020 a iné). Rovnako sa k tejto otázke vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 a v uznesení z 15. augusta 2018 sp. zn. I. ÚS 275/2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11. Žalovaná vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávného rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na

zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

13. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že z hľadiska výsledku sporu bol žalobca so svojou žalobou o náhradu nemajetkovej ujmy čiastočne úspešný, keď odvolací súd na rozdiel od prvoinštančného súdu bral do úvahy vo väčšej miere okolnosti danej veci, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie je neprimeraná. Rozsudok súdu prvej inštancie preto podľa § 387 ods. 1 CSP v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur potvrdil; vo zvyšnej časti ho podľa § 388 CSP zmenil a žalobu zamietol. Napadnutým výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

14. Odvolací súd správne uviedol, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok. K predmetnému najvyšší súd poznamenáva, že súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. To však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012) nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania (konanie o určenie otcovstva, ak maloletý žalobca nemal úspech) alebo charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy, ak žalovaný ako laik, v konaní o určenie právneho vzťahu, nemohol posúdiť zdravotný stav scudziteľa so zreteľom na jeho spôsobilosť na právne úkony). Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradit' trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (v preskúmvanej veci ide o právnickú osobu pôsobiacu na telekomunikačnom trhu). Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku (žalovaná bola zodpovednou osobou za porušovanie osobných údajov (GDPR), avšak odmietla uznať základ nároku žalobcu a ponúknuť mu akúkoľvek výšku nemajetkovej náhrady) a prihliadnuť i na postoj účastníkov v konaní. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade rozhodne nemožno súhlasiť s námietkami žalovanej, že odvolací súd dostatočne nevysvetlil, prečo nevidel v konaní dôvody hodné osobitného zreteľa. Opak je pravdou. Rovnako tak nemožno súhlasiť, že by sa s argumentami predstretými žalovanou v kontexte okolností danej veci nezaoberal, resp. ich neposudzoval (k tomu viď bod 32. rozhodnutia). To, že sa s nimi nestotožnila neodôvodňuje záver o nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Dovolací súd zdôrazňuje, že na strane žalovanej neexistujú (vzhľadom k výške úkonu právnej služby) ani žiadne ekonomické a hospodárske dôvody, ktoré by boli objektívne spôsobilé ohroziť jej finančnú stabilitu alebo jej pôsobenie na telekomunikačnom trhu. Okolnosti, ktoré viedli k podaniu

žaloby a postoj žalovanej v konaní (kedy ani po opakovanom mnohonásobnom judikovaní základu nároku dotknutých osôb nie je prístupná na akúkoľvek dohodu) použitie ustanovenia § 257 CSP vylučuje.

15. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Dovolací súd považuje za potrebné tiež dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

18. Pokiaľ dovolateľka poukazovala na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/37/2023 zo dňa 24. januára 2024 (obdobne ako aj uznesenia najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/119/2023 zo dňa 27. februára 2024, 4Cdo/158/2023 zo dňa 27. marca 2024), ktorým bol v skutkovo a právne identickej veci zrušený rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania z dôvodu nevysporiadania sa s argumentáciou žalovanej, toto rozhodnutie nie je použiteľné v tomto prípade, pretože rozhodnutie bolo

zrušené z dôvodu, že odvolací súd i napriek citácii ustanovenia § 257 CSP, jeho výkladu ako výnimky zo zásady úspechu vyplývajúcej z § 255 CSP, sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom v súlade s § 387 ods. 3 CSP nevysporiadal s uplatnenými podstatnými námietkami vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania. Len konštatovanie o nedôvodnosti námietok nemožno považovať za splnenie povinnosti súdu vyplývajúcej mu z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. V uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/36/2023 zo dňa 24. januára 2024 sa konštatuje, že dôvodom zrušenia výroku odvolacieho súdu o trovách konania je, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nevysporiadal s navrhovanou aplikáciou ustanovenia § 257 CSP dovolateľkou v odvolaní, i napriek tomu, že žalovaná námietku proti priznanému nároku na náhradu trov konania uplatnila, ako aj uviedla dôvody. Dôvodom zrušenia odvolacieho rozsudku uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/16/2023 zo dňa 26. októbra 2023 bolo, že odvolací súd neopravil výrokovú časť svojho rozhodnutia týkajúcu sa trov prvoinštančného konania, ale jeho odôvodnenie. Preto ani jedno z dovolateľkou citovaných rozhodnutí nie je obdobné, ako prejednávany prípad, a preto nemôže predstavovať odklon od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

19. Dovolací súd nezistiac porušenie práva dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolanie podľa § 448 CSP zamietol.

20. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bol plne úspešný žalobca, ktorému vznikli trovy dovolacieho konania. Dovolací súd mu preto voči žalovanej priznal ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.